

var at sætte en Grændse for, at Pensionen ikke maatte overstige 3000 Rd. og Lønnen ikke overstige 6000 Rd. for den enkelte Mand. Naar man altsaa taler om 2400 Rd., ligger der en stor Indtægt bagved, som man ikke rigtig seer, og en saadan Lønningsmaade kan jeg ikke bilige. Jeg tør for mit Vedkommende ikke i den Henseende saaledes gaae iblinde, og jeg troer, at her er et Forhold, man maa betænke sig vel paa, før man handler. Det er jo i det andet Thing nylig oplyst, at der allerede nu, saa langt vi hidtil ere komne, er givet en Forhøielse til Embedsmændenes Lønning af 337,000 Rd., og vi maae vel erindre, at vi have Mange tilbage endnu. Jeg mener saaledes, at det er urigtigt at sige, at disse Indtægter skulle gaae til og slaae til. Man skal give disse Embedsmænd en Indtægt, der er baade passende og bestemt, naar man vil sætte dem paa fast Gage, saa at der ikke skjuler sig bagved betydelige Indtægter, som man vanskeligt kan beregne. Der er paa Landet, saavidt jeg veed, 897 Kald med 7382 Tdr. Hartkorn, og naar man saa f. Ex. gik ud fra, at hvert Kald fik 2 Tdr. Hartkorn, vilde dette kun udgjøre 1794 Tdr. Hartkorn, og man vilde altsaa faae et Overskud af 5,588 Tdr. Hartkorn. Nu har Udvalget jo oplyst, at der var nogle af disse Kald, hvis Indtægter vare angivne til over 200 Rd. pr. Td. Hartkorn, og dog med den Tilføining, at det var paa Steder, hvor der kun var Middelhord, hvilket man ogsaa maa gaae ud fra, naar man taler om Sagen i Almindelighed og ikke tager Hensyn enten til de meget gode eller meget slette Sorder. Efter min Erfaring antager jeg saaledes, at 120 Rd. er mere passende og snarere for Lidet end for Meget, naar man taler om den Nytte, man kan have af 1 Td. Hartkorn af god Sord; men trækker man nu 80 Rd. fra 120 Rd. og saa multiplicerer disse 40 Rd. med 5,588, faaer man en Capital af 223,520 Rd., som efter min Mening ikke er en ringe Sum, som saaledes kunde komme ud af Hartkornet mere, end der er beregnet.

Jeg skal, for ikke at blive misforstaaet, endnu gjentage, at jeg ikke har fremsat disse Bemærkninger af Hensyn til, om den Begyndelses-Lønning, Præsten skal have, er 10 eller 1200 Rd., og heller ikke, for at han skulde quittere en vis

Sum for hvert Kreatur, han holder, og endnu mindre af Hensyn til, at jeg ikke skulde ville gaae med til at give Præsten en anstændig Lønning ligesom andre Embedsmænd; men jeg kan ikke følge med til at gaae ind paa en Lov, som indeholder Bestemmelser, hvis Følger man næsten ikke er istand til at opbæ. Jeg vil, at Præsten skal lønnes anstændigt og godt, men at man ogsaa skal vide, hvad det er, man gjør. Det var disse Bemærkninger, jeg hovedsagelig havde at gjøre, og som jeg maa bede Forsamlingen om Undskyldning for, at jeg nu har opholdt Tidens med, da jeg ikke, imod min Villie, fik Ordet ved anden Behandling. Jeg skal endnu kun omtale det Forslag, som er stillet af den høitærede Minister til § 9 under Nr. 15, idet jeg for mit Vedkommende ikke troer at kunne stemme derfor, og det navnlig, fordi det forekommer mig, at det udtrykker sig altfor ubestemt. Der tales om, at Præsten i Reglen skal have saa megen Sord, at han derpaa kan holde det til Avlingen og Embedsreiserne fornødne Antal Heste, og at en Familie ved dens Afgrøde og Dvæghold kan forsynes med Fødeforn, Mælk og Smør med Videre, og der indeholdes endvidere i Forslaget, at dette endog skal være „rigeligt“. Jeg troer, at man paa mange Steder, naar disse Bestemmelser skulle opfyldes, vil komme til det Resultat, at man adskillige Steder kom til at kjøbe Sord til Præstegaardene, naar man vil slaae det fast som Regel, at Avlingen skulde være saa stor, at en talrig Familie deraf kunde faae Alt af Mælk, Smør og Korn etc., som den kunde have Brug for. Jeg skal ikke udtale mig videre derom. Jeg for mit Vedkommende har det imod Forslaget, at det forekommer mig altfor ubestemt i sine Udtryk.

Formanden: Den ærede Landstingsmand har udbredt sig over forskjellige de Endringsforslag, som ere stillede til § 9, uvedkommende Punkter. (Nørgaard: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning;). Jeg maa henstille til de ærede Medlemmer, der senere ville tage Ordet, ikke deraf at tage Anledning til at indlade sig paa Andet, end hvad der for Øieblikket foreligger; nemlig de Endringsforslag, der ere stillede til § 9. Den